

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
	ขอบเขตของการวิจัย	2
	ประโยชน์ของผลการวิจัย	3
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
บทที่ 2	เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	2.1 การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	5
	2.2 การปรับตัว (Adjustment)	7
	2.3 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	9
	2.3.1 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม	11
	2.3.2 ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม	
	2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	2.5 ข้อมูลบริบทชุมชนทุ่งมะเขย้อม	17
	2.5.1 ประวัติศาสตร์ของชุมชนทุ่งมะเขย้อม	17
	2.5.2 วิถีชีวิตทางวัฒนธรรม	17
	2.5.2.1 สภาพภูมิประเทศ	17
	2.5.2.2 สถานที่สำคัญทางสังคมและวัฒนธรรม	18
	2.5.2.3 อาชีพ/การทำมาหากิน	20
	2.5.2.4 การเยียวยา/รักษาโรคด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน	53
	2.5.2.5 การอยู่ร่วมกันในสังคม	56
	2.6 ระบบนิเวศน์ในชุมชน	55
	2.7 การเมืองการปกครองภายในชุมชน	56
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย	57
	3.1.1 ประชากร	57
	3.1.1.1 การศึกษาเชิงเอกสาร	57
	3.1.1.2 บุคคล	57
	3.1.2 การเลือกพื้นที่วิจัย	
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
	3.3.1 สัมภาษณ์	
	3.3.1.1 สัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal)	60
	3.3.1.2 สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal)	60
	3.3.2 การสังเกต	61
	3.3.2.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม	61

เรื่อง	หน้า
3.3.2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม	61
3.3.3 การเก็บข้อมูลภาพและเสียง	61
3.3.4 การจดบันทึก	62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	62
3.4.1 การจัดระเบียบข้อมูล และการแสดงข้อมูล	62
3.4.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	63
3.4.3 วิเคราะห์ข้อมูล	63
3.4.4 การนำเสนอข้อมูล	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 การเปลี่ยนแปลงของที่อยู่อาศัยของชาวกะเหรี่ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	64
4.1.1 ลักษณะที่อยู่อาศัยแบบดั้งเดิม	65
4.1.1.1 ส่วนประกอบ/วิธีการสร้างบ้านกะเหรี่ยงแบบดั้งเดิม	67
4.1.1.2 ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับบ้านกะเหรี่ยงแบบดั้งเดิม	70
4.1.2 ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	71
4.1.2.1 ลักษณะที่อยู่อาศัยแบบกึ่งสังคมเมือง	71
4.1.2.2 ลักษณะที่อยู่อาศัยแบบสมัยใหม่	73
4.1.3 ที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยงกับการสะท้อนความคิดชุมชน	75
4.2 ปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในด้านที่อยู่อาศัยของชุมชน	76
4.2.1 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม	78
4.2.1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)	78
4.2.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร (Population Change)	79
4.2.1.3 การติดต่อ (Contract)	80
4.2.1.4 โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม (Structure Society and Culture)	81
4.2.1.5 เจตคติและค่านิยม (Attitudes and Values)	82
4.2.1.6 การเล็งเห็นถึงความจำเป็น (Perceive Needs)	84
4.2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	84
4.2.3 ปัจจัยทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น	85
4.2.3.1 แนวทางการพัฒนาและนโยบายของหน่วยงานท้องถิ่น	86
4.3 ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยง	87
4.3.1 ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	87
4.3.2 เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจภายในชุมชน	88
4.3.3 เกิดความกล้าทางวัฒนธรรม	88

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
4.3.4 สร้างความขัดแย้งภายในสังคม	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	
5.1 สรุปผลการวิจัย	90
5.1.1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของที่อยู่อาศัยของชาวกะเหรี่ยงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	90
5.1.2 ปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในด้านที่อยู่อาศัยของชุมชน	90
5.1.2.1 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม	93
5.1.2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	93
5.1.2.3 ปัจจัยทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น	93
5.2 อภิปรายผล	94
5.3 ข้อเสนอแนะ	97
ผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ได้รับทุน	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	102
ประวัตินักวิจัย	111

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	ตารางระยะเวลาและการใส่ปุ๋ยในการปลูกยางพารา	25
ตารางที่ 2.2	กิจกรรมทางความเชื่อ/ศาสนา/ประเพณี/พิธีกรรม	31
ตารางที่ 3.1	ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	62

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
ภาพที่ 2.1	วัดทุ่งมะเข็ญ	16
ภาพที่ 2.2	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเสงเดลไทย	16
ภาพที่ 2.3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งมะเข็ญ	17
ภาพที่ 2.4	โรงเรียนทุ่งมะเข็ญ	17
ภาพที่ 2.5	การเพาะปลูกมะเข็ญเปราะ	18
ภาพที่ 2.6	ไร่มันสำปะหลัง บ้านทุ่งมะเข็ญ	19
ภาพที่ 2.7	ไร่มะละกอ หมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	20
ภาพที่ 2.8	ไร้อ้อย บ้านทุ่งมะเข็ญ	21
ภาพที่ 2.9	ไร่มะระ บ้านทุ่งมะเข็ญ	23
ภาพที่ 2.10	สวนยางพารา บ้านทุ่งมะเข็ญ	24
ภาพที่ 2.11	ไร่มะกรูด หมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	26
ภาพที่ 2.12	แกงหยวกกล้วย	29
ภาพที่ 2.13	แกงส้มผักหวานป่า	30
ภาพที่ 2.14	เห็ดโคนต้มน้ำปลา	30
ภาพที่ 3.1	ภาพถ่ายดาวเทียม ตำบลบึงตี้ อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี	57
ภาพที่ 3.2	พื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งมะเข็ญ ตำบลบึงตี้ อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี	57
ภาพที่ 4.1	ลักษณะโครงสร้างภายในบ้านกะเหรี่ยงแบบดั้งเดิม หมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	65
ภาพที่ 4.2	ชานบ้านกะเหรี่ยง หมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	66
ภาพที่ 4.3	ห้องนอนชาวกะเหรี่ยงบ้านทุ่งมะเข็ญ	66
ภาพที่ 4.4	ห้องครัวแบบดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงบ้านทุ่งมะเข็ญ	67
ภาพที่ 4.5	ต้นค้อ (ใบหลูหละ)	67
ภาพที่ 4.6	หลังคาบ้านที่ทำจากใบค้อ (หลูหละ)	68
ภาพที่ 4.7	ภาพไม้ และ ไม้ที่นำมาสับเป็นฟาก	68
ภาพที่ 4.8	เสาบ้านกะเหรี่ยง	69
ภาพที่ 4.9	บันไดบ้านชาวกะเหรี่ยงแบบดั้งเดิม บ้านทุ่งมะเข็ญ	70
ภาพที่ 4.10	บ้านกะเหรี่ยงกิ่งสังคมเมือง หมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	71
ภาพที่ 4.11	ชานบ้านที่สร้างด้วยไม้กระดานของที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยงบ้านทุ่งมะเข็ญ	72
ภาพที่ 4.12	การกั้นห้องนอนของชาวกะเหรี่ยงบ้านทุ่งมะเข็ญ	72
ภาพที่ 4.13	ห้องครัว ในบ้านกะเหรี่ยงแบบกิ่งสังคมเมือง	73
ภาพที่ 4.14	ชานบ้านของที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยงสมัยใหม่	74
ภาพที่ 4.15	ห้องนอน	74
ภาพที่ 4.16	ห้องครัวของที่อยู่อาศัยแบบสมัยใหม่ หมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	75
ภาพที่ 4.17	บ้านกะเหรี่ยงที่ถูกพายุพัด ในหมู่บ้านทุ่งมะเข็ญ	79

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 4.18 บ้านกะเหรี่ยงที่ปลูกสร้างแยกตัวจากครอบครัวดั้งเดิม ในหมู่บ้านทุ่งมะเขยย่อ 80

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี